

Teatret Fair Play: MIRAS VERDENER

Forfatter: Martina Montelius

Oversættelse fra svensk: Michael Ramløse

Undervisningsmateriale til fordybelse i nogle af de emner, som forestillingen tager op.

Klassetrin: 4. – 5. klasse

Materialet er udarbejdet, så det tager direkte udgangspunkt i de kompetence- og læringsmål, som ligger i "Fælles Mål" for faget dansk i og ved afslutningen af 4.klassetrin.

Det er ikke tanken, at klassen skal arbejde med alle opgaverne. De kan bruges enkeltvis, og de kan endog tilføjes en drejning, så de bedre passer med det, der "lige nu" rører sig i klassen.

De 5 opgaver er tilstræbt formuleret, så de kan læses og forstås af elever på 4. klassetrin.

Opgaverne er udarbejdet af cand. pæd. Vivi Holm (Ansæt i Roskilde Kommune).

Forestillingens hovedtema: At være barn med forskellige familiestrukturer

I Miras verdener præsenteres tilskuerne for forskellige familiestrukturer og deres konsekvenser for børnene, og de er primært set fra den lidt livskloge pige, Miras, synsvinkel.

Hun er ikke fordømmende, men snarere forstående derved, at hun "går bag om situationen" og forsøger at tackle den verden, der nu engang er hendes.

- Vi bliver præsenteret for drengen, der har 2 mødre og to fædre, og hvor hans liv skifter mellem at bo hos fædrene og mødrene, - for hvad er en mor (henholdsvis far)? Er det den biologiske person, eller er det hende / ham, der har "båret" barnet konkret og billedligt gennem verden?
- Vi hører om det at opbygge et forhold til sin bonusbror / bonussøster.
- Vi hører om den "forstående" og udenforstående voksne, som tror, at hun gør det rigtige.
- Vi hører om forældres forsøg på også at vise, at de holder af deres børn samtidig med, at de vil realisere egne behov.
- Vi hører om barnets ønsker, drømme og behov, som det selv oplever det

Herved går forestillingen direkte ind i den situation, som er hverdag for mange børn (Danmarks Statistik angiver en skilsmisseprocent på omkr. 46 %).

Forestillingen tager ikke stilling ud over, at den med sin positivitet og sin åbenhed viser det barn, der kigger på, at der er mange måder at leve sit liv på, hvor hver af disse familieformer kan være gode nok, for det gælder ikke om, hvordan man har organiseret sit liv, men om hvordan man har det med hinanden, om kærligheden er med som en faktor og om at ville det fælles og ikke kun sit eget.

Teatret Fair Play har derved almengjort situationen for de mange skilsmissebørn og valgt at perspektivere fællesskabet mellem mennesker i stedet for at fremhæve kernefamilien som den eneste "rigtige" samlivsform.

De lærere, som vælger at arbejde med forestillingen efter at have fået teateroplevelsen sammen med eleverne, får således her ikke et "holdningsfarvet opgavesæt", men en række oplæg, der med direkte udgangspunkt i læringsmålene for dansk (4.klassetrin) giver eleverne mulighed for bl.a. at drøfte moderne familieliv og de glæder, udfordringer og oplevelser, som ligger her.

Fakta om forestillingen

MIRAS VERDENER

En familieforestilling for alle fra 10 år og op

Varighed: 1 time

Medvirkende:

Lotte Bergstrøm: MIRA og MARTIN-FAR

Henrik Steen Larsen: HANS

Casper Sloth: KIM og MARCEAU og OLIVER og MIRAS FAR

Charlotte Amalie Kirkegaard Kehlet: MIRAS MOR SUSANNE og INGER HASSING og THOMAS-FAR

Herudover hører vi om: PIA-MOR og HELLE-MOR (dukker) og HANS' MOR

Dramatiker: Martina Montelius

Instruktion: Marita Dalsgaard

Oversættelse: Michael Ramløse

Scenografi: Tanja Bovin

Teknik og værksted: Jakob Ebbe og Lucas de Azevedo

Forlag: COLOMBINE TEATERFÖRLAG, Stockholm

Opgave 1:

Færdigheds-og vidensmål efter 4.klassetrin

Krop og drama

Fase 1

Færdighedsmål

- Eleven kan forstå eget og andres kropssprog

Vidensmål

- Eleven har viden om stemmens og kroppens virkemidler og kropssprog

Du møder drengen Hans, og scenen fra forestillingens begyndelse er sat ind her:

HANS

Jeg har arme og ben og et hjerte.

To leguaner har jeg også. Birger og Magdalene.

Men de bor hos mor.

Stakkels mor. Jeg plejer at sige til hende, at hendes tanker er langsomme.

Somme tider.

Det kan lyde hårdt, men det er ikke usædvanligt og ikke noget at skamme sig over at man somme tider tænker lidt langsomt. Det kan ske for den bedste.

Og min mor er den bedste.

Men nu er jeg ikke hos hende.

Nu er hun uden mig.

Hvad nu, hvis hun er ked af det, fordi jeg synes, at hun somme tider tænker langsomt

Hvad nu hvis hun græder.

I sin ensomhed.

Fordi jeg ikke ville spille tværføjte.

Hun ville gerne give mig noget sjovt at lave i min fritid..

Og så sagde jeg nej..

Mor.

I sidder i grupper på 4 elever.

Hver af jer siger, hvad hun / han har oplevet om Hans's forhold til sin mor.

Hvilke af disse ord kan I bruge:

SKYLD

BANGE

MEDLIDENHED

GLÆDE

GODT HUMØR

AT VÆRE STÆRK

SAVN

ELSKER

AT VÆRE SVAG

Vælg hver især ét ord og begrund dit svar over for dine kammerater i gruppen.

De andre må ikke i første omgang kommentere den enkelte elevs valg, men måske beslutter læreren, at der må spørges uddybende.

Derefter skal I forsøge at blive enige om nogle af ordene, som kan beskrive Hans's forhold til sin mor.

Vælg gerne 3-4 ord (også ord, der ikke står fremhævet ovenfor).

Nu skal I ud fra de valgte ord og med jeres egne kroppe vise, hvordan man kan udtrykke de følelser mellem barn og mor / mor og barn, som jeres gruppe har valgt.

I skal bruge bevægelser og være opmærksomme på, om den måde, I siger noget på, passer til den følelse, I vil beskrive.

Tag udgangspunkt i Hans's situation og lav nogle små korte situationsspil, hvor han og moderen er sammen og oplever følelsen (: jeres valgte ord).

Opgave 2:

Færdigheds-og vidensmål efter 4.klassetrin

Sammenhæng

Eleverne skal lære at vurdere, hvordan en given tekst søger at påvirke læseren.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for via tekst, tale eller visualisering at drøfte fortolkninger af tekstens indhold og det formål eller budskab, den har. Eleverne kan fx bruge visualiseringsredskaber som foto, tegning, tegneserie eller korte film til at give udtryk for fortolkninger

Fase 1

Færdighedsmål

- Eleven kan samtale om teksters budskaber

Vidensmål

- Eleven har viden om teksters påvirkende funktion

Fase 2

Færdighedsmål

- Eleven kan gengive sin forestilling om tekstens situationer og sammenhænge

Vidensmål

- Eleven har viden om visualiseringsformer

I skal arbejde i grupper på 3-4 elever

Lav en "tegneserie" (et billedforløb) over nedenstående tekst/citat.

I skal selv lægge stemmer til, så der skal ikke tegnes talebobler ind.

Når I siger jeres replikker, skal I være opmærksomme på, hvordan I siger ordene, for I skal med jeres stemmer forsøge at vise, hvordan Hans, Kim og Mira har det i den situation, I har tegnet i jeres tegneserie.

Sådan kan man løse opgaven:

Læs først teksten højt for hinanden som replikker

Tal om, hvad scenen drejer sig om (temaet / emnet)

Tal om, hvordan de forskellige personer er, og hvad de føler i situationen her

- I kan vælge at lave jeres tegneserie som "tændstikmennesker" på et stykke papir og så sige replikkerne, når I viser serien for klassen
- I kan lave en serie på iPad'en eller PC'en. Her kan I bruge iMowit eller PowerPoint.
(Læreren fastlægger opgavens specifikke krav ud fra klassens og skolens tekniske muligheder. Ligeledes fastlægger læreren også, om eleverne skal spille scenen (som den er sat ind nedenfor), eller de skal lave en parallelhistorie og vise den for klassen.)

Præsentationerne kan følges op af en drøftelse i klassen:

Set ud fra en tilskuerposition:

HVORDAN kunne man eksempelvis se og høre, at personen var ked af det, - var glad osv.?

Fra tegnerens side:

HVAD har I ønsket at få frem i jeres tegneserie / billedserie?

HVORDAN har I forsøgt at udtrykke det i billeder (:bevægelser)?

HVILKE tanker har I gjort jer om den måde, I skal tale på for at få den rigtige stemning frem?

KIM stikker *hovedet ind*.

Hej.

HANS

Hej med dig.

MIRA

Du burde gøre din entré med lidt større selvtillid, Kim. Hans kalder dig "min far kongen".

HANS

Jeg advarer dig, Mira.

KIM

Jaha. SIKKE DET SER UD HERINDE.

HANS

Hva?

KIM

Jeg forsøger at være streng. En streng far.

HANS

Mener du, at du vil have jeg skal rydde op?

KIM

Hvad sagde du? Jeg mener – ja tak. Jeg mener – RYD OP! NU!

HANS

Men jeg er lige i gang med en chat med Oliver. Om livet og kærligheden.

KIM

Men nu burde jeg virkelig være streng, jeg burde hæve øjenbrynene og..., jeg har taget min pæne pullover på og briller -

HANS

Sorry.

KIM

Men Hans... søde Hans! I en familie må man samarbejde.

HANS

Ligesom mor og du gjorde, mener du?

KIM

Hvad taler du nu om?

HANS

Mor og du samarbejdede så godt, at I nu bor i hver sin lejlighed og er gift med andre mennesker..

KIM

Du tror, jeg ikke har noget svar til det der? Men det har jeg. Ja, det er et godt eksempel på samarbejde, at mor og jeg blev skilt.. Vi ville have at du skulle få det bedre.

HANS

Nå?! Det var altså ikke jer selv der skulle få det bedre?

KIM

Det var alle, der skulle få det bedre. Nu rydder du op, så kan du være lidt længere oppe end normalt og gøre hvad du vil bagefter..

MIRA

Han vil ikke.

HANS

Hva?

KIM

Mira -

MIRA

Hans vil ikke rydde op. Han vil chatte med Oliver.

KIM

Mira, det er helt fint, at du også deltager i diskussionen, men -

MIRA

Nu gør vi det sådan: Jeg hjælper Hans med at rydde op, så han hurtigt kan komme i gang med det der med Oliver... Men så vil jeg til gengæld have, at du lader os være i fred, kongen.

KIM

Jaha. Jahaja. Nå, det synes du? Jamen så siger vi det - tror jeg. Jo, det gør vi. God idé, Mira. Men så hej så længe!

KIM ud. Mira begynder at rydde op.

HANS

Hvad gik det lige ud på?

MIRA

Vil du ikke have hjælp?

HANS

Nej. Jo! Jo, jeg vil gerne have hjælp. Men lige før ville du sætte ild til mig og alt sådan noget.

MIRA

Og nu ville jeg have lidt forandring. Da Kim kom ind begyndte jeg at kede mig. Det tog ét sekund. Så ville jeg have, der skulle ske noget nyt. Så jeg skiftede humør.

HANS

Du skiftede humør.

MIRA

Ja. Indrøm, at du også blev træt af det hele, da din far kongen kom og begyndte at snakke om totalt uinteressante ting.

HANS

Nej.

MIRA

Jo.

HANS

Jo. Jeg blev lidt træt. Okay?

MIRA

Fint, Hans! Meget fint. Jeg er stolt over dig. Nu tager vi en hurtig oprydning, så går jeg og lader dig fortsætte din chat med Oliver.

HANS

Du er lidt egen, Mira.

MIRA

Hvad er det?

HANS

Jeg ved det ikke helt nøjagtigt, men det er noget med, at du ikke helt er som alle andre.

MIRA

Det ved jeg da godt, men det skal du ikke ævle løs om nu for jeg er træt af at høre på det. Okay?

HANS

Okay.

Opgave 3

Kompetencemål efter 4.klassetrin

Oplevelse og indlevelse

Fase 1

- Eleven kan udtrykke sig om tekstens univers
- Eleven har viden om tomme pladser og teksters tid og rum

Fase 2:

- Eleven kan dramatisere litteratur og andre æstetiske tekster gennem oplæsning og tegning
- Eleven har viden om mundtlige, kropslige og billedlige udtryksformer

Jeres opgave består i, at I skal skrive et brev

Først skal I læse ”udklippet” fra manuskriptet, og så skal I tænke over indholdet og måske drøfte det med et par andre i klassen.

Det brev, I skal skrive, skal hjælpe personen til at komme videre i hverdagen med sit liv.

I kan evt. lave en tegning, som passer til brevet.

I har disse muligheder:

- Skriv et brev fra Kim til Hans
- Skriv et brev fra Hans til hans mor
- Skriv et brev fra moderen til Hans

Bagefter skal I læse brevene op for hinanden. Det kan enten være i klassen eller i smågrupper, som er sammensat sådan, at hver af de tre brevmuligheder så vidt muligt er repræsenteret i gruppen

MIRA

Nej. Hans er bekymret for sin mor.

Du ved, nogle gange kommer de jo op at skændes og råber af hinanden. Nogle gange smider Hans noget efter sin mor, og så bliver hun rigtig sur, og engang begyndte hun også at græde.

Og når de så har sagt farvel, tænker Hans, at efter skolen skal han være i ekstra godt humør og sød og sådan, men så kommer han i tanke om, at det er far, der skal hente ham den dag og have ham i fem dage. Og så bliver han bange for, at hans mor skal sidde alene derhjemme og være ked af det i fem dage, fordi de har været oppe at skændes.

KIM

Det der havde jeg ingen ide om. Jeg burde sige til Hans, at han ikke behøver at være bekymret. Hans mor er overhovedet ikke ked af det i fem dage. Hun er ked af det et stykke tid, men ikke fordi Hans har været umulig, men fordi hun ikke kunne gøre ham glad igen. Hun tænker på at hun savner ham, men hun sidder ikke med hovedet i hænderne.

Hun ser på det billede af Hans, hun har i sin pung – og så smiler hun. Hver gang hun er ked af det over noget, ser hun på billedet, og så bliver hun gladere igen. Sådan er det. Men jeg ved ikke, hvordan jeg skal få Hans til at forstå det. Kan du ikke forklare ham det?

Opgave 4:

Færdigheds- og vidensmål efter 4. klassetrin

Kommunikation

Fase 1

Færdighedsmål

- Eleven kan indgå i dialog i mindre grupper

Vidensmål

- Eleven har viden om samtaleregler

Fase 2

Færdighedsmål

- Eleven kan lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons

Vidensmål

- Eleven har viden om lytteformål og undersøgende spørgsmål

I denne opgave skal I huske tilbage på, hvad I så og oplevede, da Teatret Fair Play spillede "Miras verdener" for jer. Specielt skal I tænke på, hvordan personernes familiemæssige baggrund var.

Prøv på 5 minutter at notere ned i jeres hæfte, hvordan familiebåndene hænger sammen: Hvilke personer er med i forestillingen, og hvordan er de forbundet med hinanden?

Drøft herefter i klassen, hvad det egentlig er, Mira fortæller os i denne replik:

MIRA

Når Thomas og Martin står og ser efter Oliver, føler de, at det er som om de svæver en halv centimeter over jorden. Min far har sagt, at sådan er det at have børn. Som om hver dag er første dag i skolen, eller første gang man får lov at ride på en hest eller sidde i en flyvemaskine og mærke, når motoren tager fat. Forældre elsker deres børn så meget, at de næsten ikke kan finde ro. Det siger min far. Fire mennesker har Oliver. Som elsker ham så meget.

Når I drøfter det i klassen, skal I også huske at få svar på disse spørgsmål med:

- Hvordan er Miras familiemæssige baggrund?
- Og hvordan er Olivers familiemæssige baggrund?

Sæt jer derefter i grupper på 4.

Elev nr. 1 fortæller, hvad Mira oplever som svært i sit liv

Elev nr. 2 fortæller, hvad der er rigtig godt ved den tilværelse, Mira har, og hvad hun kan blive glad over

Elev nr. 3 fortæller, hvad Oliver oplever som svært i sit liv

Elev nr. 4 Fortæller, hvad Oliver oplever som rigtig godt i sit liv, - noget han kan blive glad over

I må ikke kommentere undervejs, hvad de andre siger, men I må gerne notere ned, hvis I ikke er enige, så I kan tage det op bagefter.

Når alle har fortalt alt det, de har tænkt på vedrørende personerne, må I kommentere indholdet i hinandens oplæg, eller I kan tilføje noget, I ikke synes er kommet med.

Herefter skal I tale om familiestrukturer / forskellige måder at være familie på.

Opgaven er at finde alle de ting frem, som kan være godt ved at bo i familier, der lever anderledes end kernefamilien.

Når I har lavet en liste (skriftligt) over alt det positive, skal I også overveje, hvad der kan være svært ved at være barn i den alternative familie.

Måske kan opgaven afrundes med, at eleverne skriver en stil / om måder at være familie på.

Opgave 5

Tema: "Dem man holder af"

(Samme færdigheds- og vidensmål som i opgave 4)

Der findes ikke rigtige og forkerte familier, men der findes mennesker, som forsøger at give tilværelsen indhold for dem, de bor sammen med, - deres børn og deres partnere.

Gruppedrøftelser:

Hvordan viser man, at man holder af andre?

I skal på skift fortælle de andre i jeres gruppe, hvad det betyder for en familie, at man holder af hinanden.

Du kan pejle dig ind på nogle svar ved at tænke på, hvordan børn kan vise deres forældre eller bonusforældre, at de holder af dem. Og omvendt, hvordan forældre / bonusforældre kan vise egne børn og bonusbørn, at de holder af dem.

Måske kan I hente nogle ideer til svar i Miras replik:

MIRA *alene*

En del, eller snarere næsten alle tænker, at en familie er det mest almindelige, der findes. Men sådan er det ikke. Familier er rent faktisk meget, meget sjældne. Mennesker bruger hele deres liv på at lede efter en familie. Mange tror det er nok at gifte sig og få børn, så er man en familie.

Men det er det samme som at tro, at det er husene og lygtepælene og forretningerne og bænke i parken og legepladserne, som er verden. Og sådan er det jo ikke.

Alle de ting er jo helt meningsløse, hvis ikke vi bruger dem. Forestil jer en legeplads uden børn. Sådan er en familie uden kærlighed.

Nogen synes, at Oliver og hans mødre og fædre ikke er en rigtig familie. Fordi han har for mange forældre, og fordi det er mødre som bor sammen med hinanden, og fædre med hinanden, i stedet for som det plejer at være. Men det er ikke hvordan man sætter mennesker sammen, der får det til at blive en familie.

Det er hvor meget alle i familien kan lide hinanden. Det er det, der er det interessante. Men det mærkelige er, at man somme tider ikke mærker, at man synes om nogen. Det kan li'som komme snigende.

Opgave 6

Kommunikation

Krop og drama

1.

- Eleven kan forstå eget og andres kropssprog
- Eleven har viden om stemmens og kroppens virkemidler og kropssprog

2.

- Eleven kan dramatisere tekster og temaer sammen med andre
- Eleven har viden om rum, figur og forløb

Læsning

Sammenhæng

1.

- Eleven kan samtale om teksters budskaber
- Eleven har viden om teksters påvirkende funktion

2.

- Eleven kan gengive sin forestilling om tekstens situationer og sammenhænge
- Eleven har viden om visualiseringsformer

Ved denne opgave skal I alle øve jer i oplæsning, så man kan høre og forstå på den måde, I læser, hvad Mira egentlig vil sige. (Hvad tror du selv, at Mira vil fortælle "mellem linjerne". Se teksten nedenfor.)

Når I har trænet jeres oplæsning, skal I spille den episode, som Mira fortæller om i sin replik.

I kan gøre det sådan, at en i jeres gruppe læser højt og så skal de øvrige personer spille det, Mira fortæller om

Husk, at det ikke må være for hurtigt, og måske skal oplæseren holde pauser, mens de andre i gruppen spiller. Læreren afgør, om der må laves replikker.

MIRA

Inger. For et år siden oplevede Oliver noget forfærdeligt. Og det var at to børn fra hans klasse lagde en død fugl på hans sko. De havde fundet fuglen på fortovet udenfor skolegården. Og de gjorde det her forfærdelige mod Oliver, fordi hans forældre var to mødre, der var gift med hinanden og to fædre, som var gift med hinanden.

Hvad tænkte de dengang? Det ville jeg gerne vide. Der er nogle ting, der ikke kan forstås med det samme. Nogle ting kan jeg ikke tænke noget intelligent om, før jeg er holdt op med at ryste af iskold vrede.

Men jeg kan huske, at jeg så alle Oliver's forældre i skolegården samme dag, som det der med fuglen skete. De krammede deres søn. Alle fire samtidig. Det var vinter, så tre af forældrene havde dunjakker på, og en – Pia – havde en tyk frakke.

Man kunne næsten ikke få øje på Oliver, så omfavnet var han. Det er det, som er en familie. Forstår du hvad jeg siger?

Opfølgende i klassen:

Gruppen fortæller de øvrige i klassen om, hvorfor de netop har valgt de bevægelser i spillet, som klassen lige har set.

Klassen kan spørge, og gruppen kan gentage enkelte bevægelser og forklare baggrunden for valget.

Spillene kan optages på iPad'en eller telefonerne, og så kan de lægges på klassens side på skolens intranet.

HVIS eleverne giver lov.